

**Előterjesztés
a Városüzemeltetési és Városfejlesztési Bizottság részére**

Ülés időpontja:	2025. február 27.
Előterjesztés tárgya:	Tájékoztató az újpesti szabadstrand lehetőségeinek vizsgálatáról
Előterjesztő:	Déri Tibor alpolgármester
Előterjesztést készítette:	Déri Tibor alpolgármester
Előterjesztés egyeztetve:	Czigler László alpolgármester, Szecsódi Tamás alpolgármester
Pénzügyi szempontból ellenőrizte:	Juhász András gazdasági főosztályvezető
Jogi szempontból ellenőrizte:	dr. Pécsi Szilvia jogi előadó
Törvényességi szempontból ellenőrizte:	dr. Moldván Tünde jegyző

Tisztelt Városüzemeltetési és Városfejlesztési Bizottság!

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének 2024. november 28. napján tartott Képviselő-testületi ülésén 287/2024. (XI.28.) számon határozatot (a továbbiakban: határozat) hozott az újpesti Duna-parton megvalósítandó szabadstranddal kapcsolatban.

A határozat szerint:

„Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testülete Dr. Trippon Norbert polgármester módosító javaslata alapján felkéri

a) a polgármestert, hogy a feladatkörrel rendelkező alpolgármesterek útján készítsen tájékoztatót a Képviselő-testület Városüzemeltetési és Városfejlesztési Bizottságának ülésére, az újpesti Duna-part Váci út és újpesti Duna-part közötti területének tulajdoni-, birtok- és szabályozási viszonyaira, valamint készítsen tájékoztatót a szabadstrandokra vonatkozó hatályos jogszabályi- és egyéb előírásokról, szükség esetén vegyék fel a kapcsolatot a hatáskörrel rendelkező szervekkel, valamint a tárgykörben szükség esetén tapasztalatokkal rendelkező civil szervezetekkel;

b) felkéri a Városüzemeltetési és Városfejlesztési Bizottságot, hogy mindezek ismertetében vizsgálja meg egy újpesti dunaparti szabadstrand létesítésének elvi lehetőségét.”

Jelen előterjesztés tartalmazza a szabadstrandokra vonatkozó hatályos jogszabályi- és egyéb előírásokról, valamint az újpesti Duna-part Váci út és újpesti Duna-part közötti terület tulajdoni-, birtok- és szabályozási viszonyairól szóló tájékoztatót.

Újpest Duna-partja különleges adottságokkal rendelkezik, ezért érthető, hogy időről időre felmerül a kérdés: lehetne-e itt kijelölt szabadstrand létrehozni? A fürdőzés lehetősége vonzó a lakosság számára, hiszen egy jól kialakított fürdőhely nemcsak kikapcsolódási lehetőséget biztosítana, hanem hozzájárulna a Duna-part közösségi és rekreációs célú hasznosításához is. Azonban egy ilyen fejlesztés megvalósíthatóságát számos jogszabályi, környezeti és infrastrukturális tényező befolyásolja, amelyeket részletesen meg kell vizsgálni, mielőtt felelős döntést hoznánk.

A természetes fürdőhelyek kialakítását szigorú előírások szabályozzák, amelyek egyértelműen meghatározzák a vízminőségi, biztonsági és üzemeltetési feltételeket. Ezek alapján nem minden Duna-parti terület alkalmas fürdőzésre, hiszen a víz minőségét befolyásolhatják az ipari és kommunális szennyezőforrások, a hajóforgalom, valamint a természeti adottságok is. A Duna sodrása, mélysége, az

áramlási viszonyok és a part kialakítása szintén fontos szempontok. Továbbá a kijelölt fürdőhelyek üzemeltetése nem csupán a víz használatát jelenti, hanem számos egyéb követelményt is támaszt, például a megfelelő infrastruktúra és a biztonságos fürdőzés feltételeinek biztosítását.

Az újpesti Duna-szakaszon több olyan tényező is van, amely befolyásolja egy esetleges fürdőhely kijelölésének lehetőségét. Az Észak-Pesti Szennyvíztisztító Telep közelsége, a hajózási szabályokból adódó korlátozások, a természetvédelmi területek védelme, valamint a vízbázis-védelmi előírások mind olyan tényezők, amelyek megnehezíthetik egy biztonságos és fenntartható strand kialakítását. Emellett figyelembe kell venni a fürdőzés biztonsági követelményeit is: a sodorvonal elhelyezkedése, a vízmélység és a partviszonyok együttesen határozzák meg, hogy egy adott terület alkalmas lehet-e a fürdőzésre.

I. A fürdőhely kijelölésére vonatkozó jogszabályi keretek

A természetes vizekben történő fürdőzés szabályairól Magyarországon több jogszabály is rendelkezik, amelyek meghatározzák a fürdőhelyek kijelölésének, működtetésének és biztonsági feltételeinek kereteit. Az újpesti Duna-szakaszon tervezett szabadstrand lehetőségének vizsgálata során két jogszabály különösen releváns: a természetes fürdővizek minőségi követelményeit és a természetes fürdőhelyek kijelölését szabályozó kormányrendelet, valamint a szabad vízben való tartózkodás alapvető szabályairól szóló belügyminiszteri rendelet.

a) A természetes fürdővizek minőségi követelményei és a természetes fürdőhelyek kijelölése

A **78/2008. (IV. 3.) Korm. rendelet** (a továbbiakban: Korm. rendelet1) a természetes fürdővizek minőségi követelményeit, a fürdőhelyek kijelölésének feltételeit és az üzemeltetés szabályait határozza meg. Ennek célja, hogy biztosítsa a fürdőzők egészségvédelmét és az uniós előírásoknak megfelelő vízminőséget a természetes fürdőhelyeken.

A Korm. rendelet1 előírja, hogy egy fürdőhely kijelöléséhez a vízminőségnek hosszú távon meg kell felelnie a meghatározott higiéniai és mikrobiológiai követelményeknek. Ez azt jelenti, hogy rendszeres laboratóriumi vizsgálatokkal kell igazolni, hogy a víz nem tartalmaz egészségre káros baktériumokat, például **Escherichia coli-t (E. coli) és enterococcusokat**, amelyek a szennyvízszennyezés jelei lehetnek.

A Korm. rendelet1 emellett rendelkezik arról is, hogy milyen távolságban lehet fürdőhelyet kijelölni szennyvízbevezetésektől és más potenciális szennyezőforrásoktól. A szabályok értelmében **minimum 5 km-es távolságot kell tartani a fürdőhely felett elhelyezkedő szennyvízbevezetésektől**, hogy a víz kellőképpen felhíguljon, és ne veszélyeztesse a fürdőzők egészségét. Ez a szabályozás különösen fontos az újpesti Duna-szakasz esetében, mivel itt található a Fővárosi Csatornázási Művek Észak-Pesti Szennyvíztisztító Telepe, amely jelentős mennyiségű tisztított szennyvizet vezet a folyóba.

A Korm. rendelet1 továbbá meghatározza a fürdőhelyek üzemeltetéséhez szükséges infrastrukturális feltételeket, például megfelelő méretű pihenőterületet, ivóvízellátást, higiéniai létesítményeket (öltözők, zuhanyzók) és hulladékkezelési lehetőségeket. Egy fürdőhely kijelölése tehát nem csupán a vízminőségen múlik, hanem azon is, hogy rendelkezésre áll-e a szükséges infrastruktúra.

b) A szabad vízben való tartózkodás alapvető szabályai

A **46/2001. (XII. 27.) BM rendelet** (a továbbiakban: BM rendelet) szabályozza a szabad vízben való tartózkodás és fürdés biztonsági előírásait, és kimondja, hogy Budapesten **a Dunában kizárólag kijelölt fürdőhelyen lehet fürdeni**, azaz a spontán fürdőzés tilos.

A BM rendelet célja, hogy csökkentse a vízi balesetek és a nem megfelelő körülmények között történő fürdőzés kockázatát. Ezért bizonyos helyszíneken – például hajóforgalom által érintett területeken, hajózási útvonalak közelében és ipari létesítmények mellett – kifejezetten tilos fürödni. A BM rendelet 100 méteres védőtávolságot ír elő a hajózási bóják, nagyhajók, úszómunkagépek és egyéb, fürdőzésre nem alkalmas úszóművek környezetében.

Mindezek alapján egy szabadstrand kialakítása csak akkor lehetséges, ha a kijelölt helyszín teljes mértékben megfelel a fürdőzés biztonsági előírásainak, és nincs olyan tényező, amely a fürdőzők életét vagy egészségét veszélyeztetheti.

A fenti jogszabályok egyértelműen meghatározzák, hogy egy fürdőhely kijelölése milyen feltételekkel valósulhat meg. Az újpesti Duna-szakasz esetében a szennyvíztisztító közelsége, a hajózási útvonalak és az egyéb környezeti tényezők jelentős akadályt jelentenek. A következő fejezetek részletesen bemutatják ezeket a konkrét akadályokat, és megvizsgálják, hogy van-e olyan terület, amely esetleg megfelelhet a szabályozási előírásoknak.

II. Az Észak-Pesti Szennyvíztisztító Telep hatása a fürdőhely kijelölésére

A fürdőhelyek kialakítását és fenntarthatóságát alapvetően meghatározza a víz minősége, amelyet jelentős mértékben befolyásolhatnak a szennyvízbevezetések. Az újpesti Duna-szakasz esetében az egyik legfontosabb tényező a **Fővárosi Csatornázási Művek Észak-Pesti Szennyvíztisztító Telepe**, amely Budapest egyik legnagyobb szennyvízkezelő létesítménye. A telep naponta **átlagosan 130 ezer m³** tisztított szennyvizet bocsát a Dunába, így kulcsfontosságú annak vizsgálata, hogy ez milyen hatással lehet egy esetleges fürdőhely kijelölésére.

A vonatkozó jogszabályok egyértelműen rögzítik, hogy milyen távolságot kell tartani a szennyvízbevezetésektől a fürdőhelyek védelme érdekében. A **Korm. rendelet1** szerint még a legkedvezőbb hígulási és elkeveredési viszonyok mellett is **minimum 5 km-es távolságot kell tartani** a fürdőhely felett elhelyezkedő szennyvízbevezetési ponttól. Ennek célja, hogy a folyó természetes öntisztulási folyamatai révén a víz minősége olyan szintre javuljon, amely nem jelent egészségügyi kockázatot a fürdőzők számára.

Az Észak-Pesti Szennyvíztisztító Telep esetében azonban nem egy hagyományos felszíni bevezetésről van szó. A szennyvíz a **mederfenék alatt vezetett csővezetéken keresztül** a folyó **sodorvonalába** kerül bevezetésre, ami elősegíti az egyenletesebb hígulást. Emellett a telep **déli részén egy parti vészkiömlő is található**, amely rendkívüli hidraulikai terhelés esetén kiegészítő kivezetésként működik.

Bár a tisztított szennyvíz bevezetése a szabványoknak megfelelően történik, az ilyen kibocsátási pontok minden esetben kockázati tényezőt jelentenek a fürdőhelyek számára, különösen egy olyan erősen áramló folyó esetében, mint a Duna.

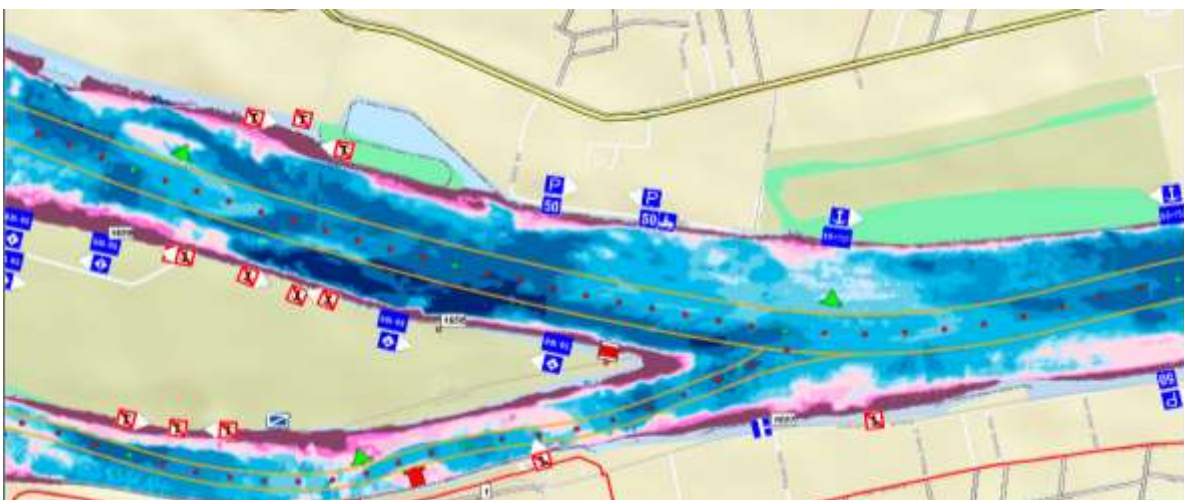
A szennyvíztisztító telep közelsége tehát egyértelmű akadályt jelent az újpesti Duna-parton az Észak-Pesti Szennyvíztisztító Teleptől délre történő fürdőzés számára. A tisztított szennyvíz folyamatos bevezetése, a vészkiömlő esetleges működése, valamint a vízminőség stabilitásának kérdései mind komoly bizonytalansági tényezők. Mindezek alapján a telep közvetlen környezetében egy fürdőhely kijelölése nemcsak szakmailag, hanem jogszabályi szempontból is erősen kifogásolható lenne.

III. Hajózási veszteglőhelyek és azok hatása a fürdőhely kijelölésére

A Dunán a vízi közlekedés szabályozása kiemelten fontos, hiszen a folyó nemcsak természetes élőhely, hanem kiemelt jelentőségű hajózási útvonal is. Ennek megfelelően az állami és hajózási hatóságok különböző zónákat jelölnek ki a hajóforgalom fenntartására és biztonságos lebonyolítására. Az egyik ilyen fontos zónatípus a **hajózási veszteglőhely**,

amelyeket azért alakítanak ki, hogy a folyón közlekedő nagyhajók számára biztosítsanak állandó vagy ideiglenes kikötési lehetőséget

A veszteglőhelyek olyan kijelölt területek, ahol hajók – jellemzően nagyobb méretű áruszállító, vontató, vagy akár személyszállító hajók – várakozhatnak. Ezeket a helyeket a hatóságok a vízi közlekedés szabályozásának és a hajózás biztonságának érdekében jelölik ki, és a hajóforgalom változásait figyelembe véve határozzák meg a szükséges elhelyezkedésüket.

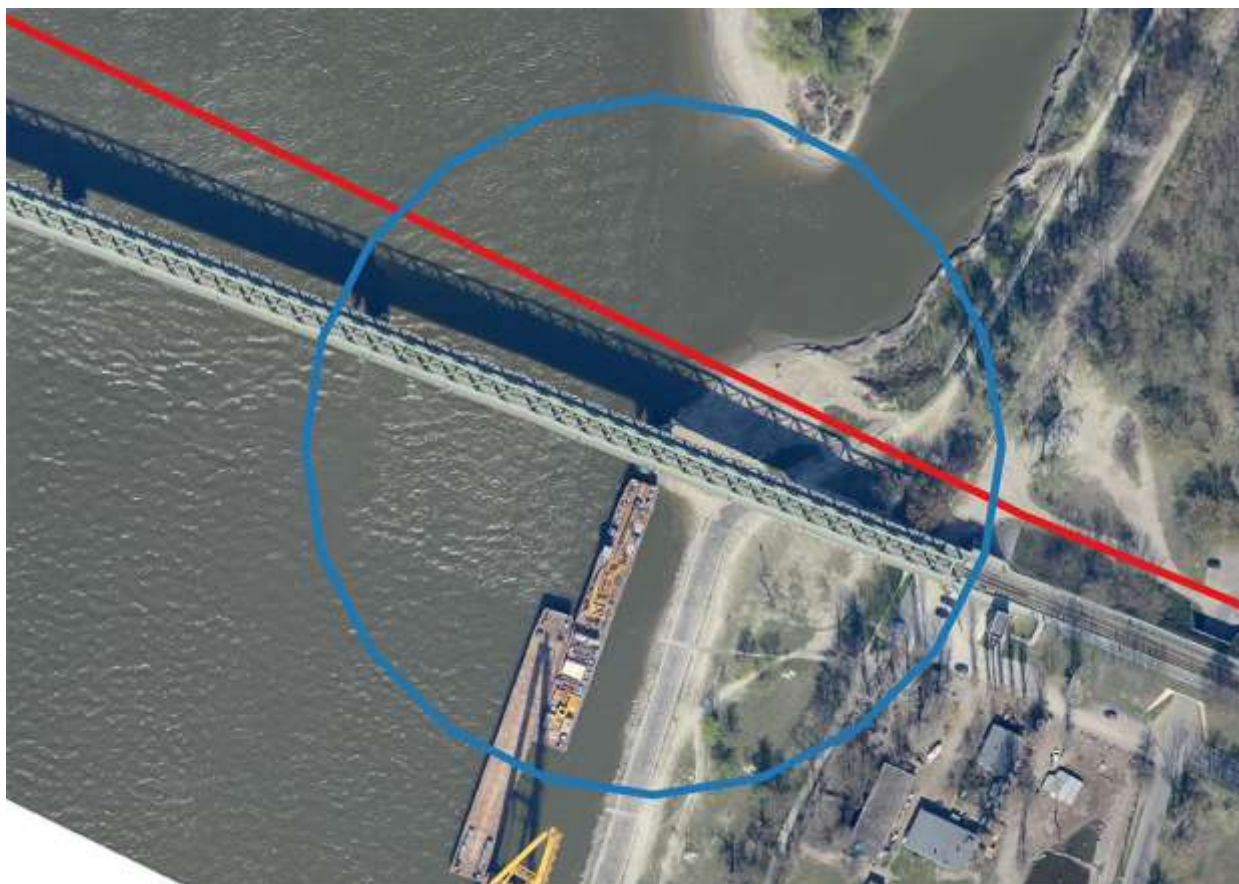
A veszteglőhelyek elsősorban az alábbi célokat szolgálják:

- **biztonságos várakozási pontokként szolgálnak** a hajók számára, például amíg kikötői engedélyre várnak, vagy amíg be tudnak hajózni egy zsilipezéshez vagy rakodáshoz szükséges területre,
- **rugalmas forgalomszabályozást tesznek lehetővé**, hiszen a Dunán zajló áruforgalom és személyszállítás időnként jelentős torlódásokat eredményezhet, ezért szükség van olyan területekre, ahol a hajók biztonságosan megállhatnak,
- **menedékhelyek viharos időjárás vagy műszaki hiba esetén**, amikor egy hajónak sürgősen félre kell állnia, hogy ne akadályozza a fő hajózási útvonal forgalmát.

Az újpesti Duna-szakaszon az **Újpesti-öböl szájától a Flottilla-öböl bejáratáig** több hajózási hatóság által kijelölt veszteglőhely található. Ezeket **kék színű parti táblák** jelzik, amelyeken a veszteglőhely alsó és felső határa is fel van tüntetve.

A szabad vízben való tartózkodás szabályairól szóló **BM rendelet** egyértelműen meghatározza, hogy hajóforgalom által érintett területeken szigorú korlátozások vonatkoznak a fürdésre. A BM rendelet **2. § (1) a) és b) pontjai szerint tilos fürdeni:**

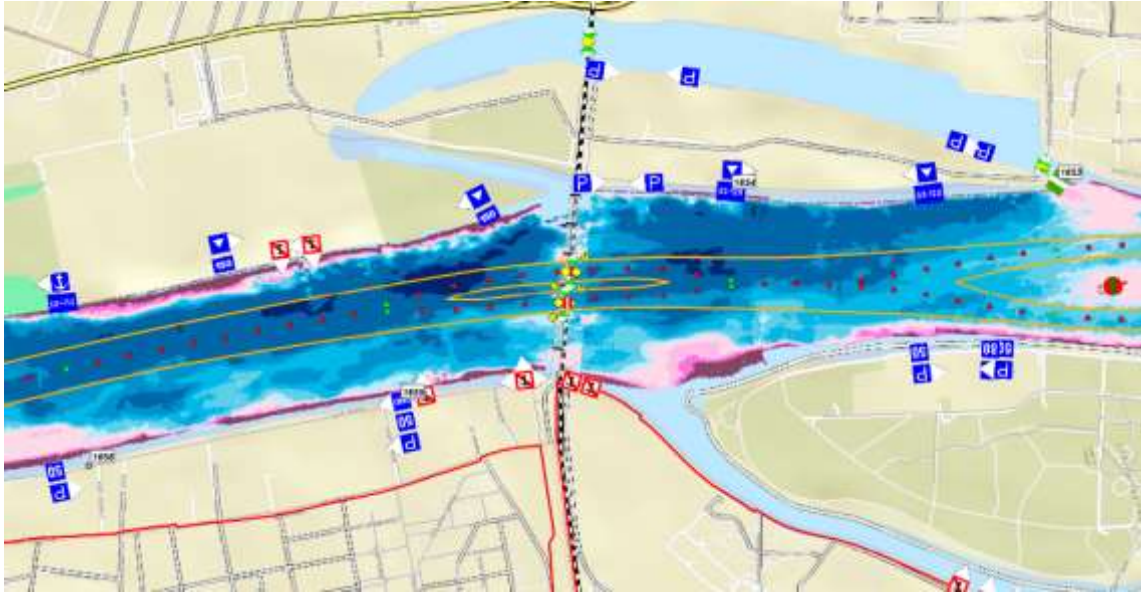
- **hajóutak és hajózási akadályt jelző bóják 100 méteres körzetében,**
- **nagyhajók, úszómunkagépek és egyéb, nem fürdőzés céljára szolgáló úszóművek 100 méteres körzetében.**

Ez a korlátozás egyértelműen érinti az újpesti partszakaszt, hiszen a veszteglőhelyeken rendszeresen kikötött hajók folyamatosan jelen vannak, így a fürdőhelyek számára előírt 100 méteres védőtávolság nem lenne biztosítható. A nagyhajók jelenléte további problémákat is felvet:

- **hajók által keltett hullámmzás és örvények:** az álló és mozgó hajók egyaránt erős hullámokat keltenek, amelyek veszélyesek lehetnek a fürdőzők számára,
- **korlátozott látási viszonyok:** a kikötött hajók akadályozhatják a vízfelület áttekinthetőségét, ami növelheti a balesetek kockázatát,

- **vízszennyezési kockázat:** a hajók működése során olaj- és üzemanyag-maradványok kerülhetnek a vízbe, amelyeket a folyamatos áramlás ugyan hígít, de egy fürdőhely kijelölése szempontjából ez jelentős problémát jelenthet.

Mindezek alapján az újpesti Duna-szakaszon a hajózási veszteglőhelyek olyan tényezőt jelentenek, amely komolyan befolyásolja a fürdőhely kijelölésének lehetőségeit. A jelenlegi jogszabályok és biztonsági előírások figyelembevételével egyértelmű, hogy a kijelölt hajózási területeken és azok közvetlen közelében nem lehet fürdőhelyet létrehozni.

IV. Természetvédelmi területek és a fürdőhely kijelölésének lehetősége

A Duna újpesti szakasza nem csupán közösségi és rekreációs célokra alkalmas terület, hanem **jelentős ökológiai értékekkel bíró természeti tér is**, melynek bizonyos részei védettség alatt állnak. Az egyik legfontosabb ilyen terület a **Palotai-sziget természetvédelmi területe**, amely helyi jelentőségű védett természeti értéknek minősül. A terület oltalmát Budapest helyi természetvédelmi szabályozása biztosítja, amely szigorúan meghatározza, milyen tevékenységek engedélyezettek és milyen fejlesztések korlátozottak vagy tiltottak.

A természetvédelmi területek célja, hogy **megőrizték a helyi ökoszisztémák természetes állapotát**, fenntartsák a védett növény- és állatfajok élőhelyeit, valamint biztosítsák a biodiverzitás fennmaradását. Ebből következően **bármilyen nagyobb léptékű emberi beavatkozás**, amely megváltoztatná a környezet állapotát, kizárólag indokolt esetben és szigorú feltételek mellett történhet. Egy fürdőhely kijelölése azonban nemcsak emberi jelenlétet jelentene, hanem az ehhez szükséges infrastruktúra kialakítását is, amely szinte biztosan **ellentétes lenne a természetvédelmi szempontokkal**.

a) A Palotai-sziget természetvédelmi státusza és védett értékei

A Palotai-sziget védettségének alapja, hogy a terület fontos élőhelyet biztosít a Duna menti **árterekre jellemző növény- és állatfajoknak**. A sziget és környezete részben erdős terület, amely számos madárfaj és egyéb védett élőlény számára biztosít zavartalan környezetet. Az ilyen területeken a természetvédelmi szabályok szigorúan korlátozzák a rekreációs és turisztikai célú fejlesztéseket.

A védett státusz értelmében az alábbi szempontokat kell figyelembe venni:

- **építési korlátozások:** a természetvédelmi területeken új építmények létesítése – beleértve a fürdőhelyek üzemeltetéséhez szükséges öltözőket, vizesblokkokat, hulladékgyűjtőket és egyéb infrastruktúrát – **szigorúan szabályozott vagy tiltott**, a 25/2013. (IV.18.) Főv. Kgy. rendelet 9. melléklet 4.3.1.5. c) pontja alapján a területen új építésű infrastruktúra hálózat nem építhető ki.

- Egy fürdőhelyhez szükséges fejlesztések jelentős beavatkozással járnának a természetes környezetbe, ami ellentétes a terület védelmének céljával.
- **A part szerkezetének védelme:** a természetvédelmi területek egyik alapvető célja, hogy a part természetes állapotát fenntartsák, így az olyan beavatkozások, mint a fövény kialakítása vagy partátalakítás, **nem megengedettek**. Egy fürdőhely kijelölése azonban szükségessé tenné a part átalakítását, ami káros hatással lehetne az itt élő növényzetre és állatvilágra.
- **A vízi és szárazföldi élővilág zavartalansága:** a fürdőzéshez kapcsolódó emberi tevékenység – a rendszeres zaj, a megnövekedett emberi jelenlét és a vízbe kerülő hulladék vagy szennyeződések – **zavarhatják a terület természetes élőközösségeit**. Az itt élő állatfajok egy része kifejezetten érzékeny a zajra és a fokozott emberi aktivitásra, ezért egy fürdőhely létesítése jelentős kockázatot jelentene.
- **Vízminőségi és ökológiai hatások:** a fürdőzők jelenléte a vízparti élőhelyek dinamikáját is megváltoztathatja. A fokozott emberi használat miatt növekedhet a partmenti erózió, a vízbe kerülő szennyeződések (például naptejek, műanyag hulladékok) pedig **káros hatással lehetnek a vízi élővilágra**.

b) A természetvédelmi terület és a fürdőhely kijelölésének összeférhetlensége

A természetvédelmi területek célja az élőhelyek hosszú távú fenntartása, amely nem egyeztethető össze egy olyan fejlesztéssel, amely az emberi használatot helyezi előtérbe. Bár a Duna-part rekreációs lehetőségeinek bővítése fontos szempont, figyelembe kell venni, hogy a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 31. §-a szerint tilos a **védtett természeti terület állapotát (állagát) és jellegét a természetvédelmi célokkal ellentétesen megváltoztatni**

Egy természetvédelmi területen létrehozott fürdőhely nemcsak jogszabályi akadályokba ütközne, hanem hosszú távon **visszafordíthatatlan károkat is okozhatna** az érintett ökoszisztémában. A védett növény- és állatfajok megőrzése, a terület zavartalansága és a természetes partstruktúra, valamint az ártér fenntartása **olyan alapelvek, amelyeket egy fürdőhely létesítése sértene**.

Mindezek alapján **kijelenthető, hogy a Palotai-sziget természetvédelmi oltalom alatt álló területe alkalmatlan fürdőhely kialakítására**. A jogi és ökológiai szempontok egyaránt kizárják annak lehetőségét, hogy ezen a partszakaszon fürdésre kijelölt területet alakítsanak ki. Ezért a további vizsgálatoknak olyan partszakaszokra kell irányulniuk, amelyek nem állnak természetvédelmi oltalom alatt, és amelyek esetében a környezeti terhelés minimálisra csökkenthető.

V. A fürdőhely üzemeltetésének szabályai és infrastrukturális követelményei

Egy természetes fürdőhely kijelölése nem csupán a vízminőségi és biztonsági előírásoknak való megfelelést igényli, hanem az **üzemeltetéshez szükséges infrastruktúra kiépítését és fenntartását** is. A **Korm. rendelet 7. melléklete részletesen meghatározza** azokat az elvárásokat, amelyeknek minden kijelölt fürdőhelynek meg kell felelnie. Ezek az előírások az alapvető kényelmi és higiéniai feltételek biztosítását célozzák, ugyanakkor egyértelműen kijelölik azokat a tervezési szempontokat is, amelyek meghatározzák egy ilyen fürdőhely helyigényét és infrastrukturáját.

A szabályozás szerint a fürdőhely üzemeltetéséhez az alábbi feltételeket kell teljesíteni:

- **megfelelő méretű pihenőterület biztosítása:** Korm. rendelet 1. előírja, hogy **minden fürdőző számára legalább 10 m² pihenőterületet kell biztosítani**, amely megfelelő komfortot nyújt a strandolók számára. Egy nagyobb látogatottságú fürdőhely esetében ez rendkívül jelentős helyigényt jelent, különösen egy olyan partszakaszon, ahol a területhasználat egyébként is korlátozott.
- **Parkolási lehetőség kialakítása:** a Korm. rendelet 1. értelmében a fürdőhely üzemeltetőjének gondoskodnia kell **megfelelő nagyságú és kiképzésű parkolóhelyekről**, amelyek a fürdőzők

számára elérhetővé teszik a területet. Az újpesti Duna-part adottságait figyelembe véve azonban **nincs elegendő terület nagyobb kapacitású parkolók kialakítására**, és a környező infrastruktúra sem rendelkezik olyan szabad kapacitásokkal, amelyek biztosíthatnák a zavartalan parkolást.

- **Öltözők és higiéniai létesítmények biztosítása:** a fürdőhely üzemeltetéséhez **megfelelő számú öltöző, zuhanyzó és illemhely biztosítása is kötelező**. Ezek létesítése nemcsak megfelelő területet, hanem jelentős közművesítési fejlesztéseket is igényelne, mivel az újpesti Duna-part jelenlegi állapotában nem rendelkezik olyan infrastrukturális ellátottsággal, amely lehetővé tenné ezek telepítését.
- **Ivóvízellátás biztosítása:** a fürdőhely üzemeltetőjének gondoskodnia kell arról, hogy a strand területén a fürdőzők **megfelelő minőségű ivóvízhez ingyenesen hozzáférhessenek**, vagy ha ez nem biztosítható, akkor alternatív folyadékpótlási lehetőséget kell nyújtani. Az ivóvízhálózat kiépítése a Duna-parton jelentős beruházást igényelne, különösen olyan területeken, ahol jelenleg nincs kiépített vízvezeték vagy megfelelő közmű-infrastruktúra.

a) Az infrastruktúra és a területhasználat kihívásai

Egy fürdőhely létrehozása tehát nem csupán egy partszakasz kijelölését jelenti, hanem a fenti feltételek teljesítéséhez **szükséges jelentős infrastrukturális beruházásokat** is magában foglalja. Az újpesti partszakasz jelenlegi adottságait figyelembe véve **nem áll rendelkezésre olyan terület**, amely minden előírt feltételt maradéktalanul teljesítene anélkül, hogy jelentős építési munkálatokra lenne szükség.

A főbb problémák a következők:

- **korlátozott rendelkezésre álló hely:** a Duna menti partszakasz nagy része keskeny vagy **természetvédelmi területként védett**, így nem biztosítható a fürdőhelyek számára előírt 10 m²-es pihenőterület minden látogató számára.
- **Közművesítés hiánya:** a partszakaszon jelenleg **nincs kiépített ivóvíz-, csatorna- és áramhálózat**, így az alapvető higiéniai feltételek biztosítása rendkívül nehézkes lenne.
- **Megfelelő parkolóhelyek hiánya:** a környék parkolási kapacitása korlátozott, így egy nagyobb látogatottságú fürdőhely jelentős **forgalmi és parkolási problémákat** generálhatna.

b) Következtetés

A fürdőhely kijelölésének egyik legnagyobb akadály a, hogy az újpesti Duna-part **nem rendelkezik elegendő szabad területtel és megfelelő infrastruktúrával** egy ilyen fejlesztéshez. A közművesítés, a parkolási lehetőségek és a szükséges építmények hiánya olyan korlátokat jelent, amelyek jelenleg **gyakorlatilag ellehetetlenítik egy fürdőhely fenntartható és szabályos üzemeltetését** ezen a partszakaszon.

VI. A Flottilla-öböltől északra elterülő partszakasz és a vízbázis-védelmi előírások

A Duna újpesti szakaszának legészakibb része, a **Flottilla-öböltől északra elterülő partvidék**, első pillantásra kedvező helyszínnek tűnhet egy kijelölt fürdőhely szempontjából. A terület viszonylagos érintetlensége, a városi forgatagtól való távolsága és a természetes vízparti jelleg mind olyan tényezők, amelyek kedvező adottságokat sugallhatnak. Azonban ez a partszakasz **a Fővárosi Vízművek egyik kiemelten fontos partiszűrészű vízbázisához tartozik**, amelynek védelmi előírásai jelentősen korlátozzák az itt folytatható tevékenységeket.

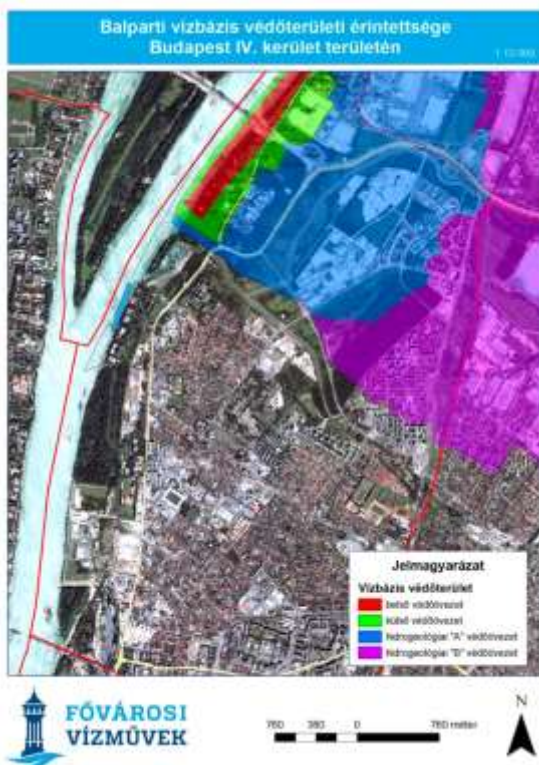
A vízbázisok védelme különösen fontos közérdek, hiszen ezek biztosítják Budapest lakosságának ivóvízellátását. A felszín alatti vízkészletek megóvása nemcsak a jelenlegi vízminőség fenntartását szolgálja, hanem a hosszú távú ellátásbiztonság szempontjából is kulcsfontosságú. Ebből kifolyólag a vízbázisok környezetében **szigorú jogszabályok határozzák meg**, milyen tevékenységek végezhetők, és ezek között a fürdőzés is tiltott tevékenységnek minősül.

a) A vízbázis védelméről szóló jogszabályi előírások

A 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet2) a vízbázisok, távlati vízbázisok és az ivóvízellátást szolgáló vízlétesítmények védelméről rendelkezik. A Korm. rendelet2 10. §-a kimondja, hogy a vízbázisok védőterületén **nem folytathatók olyan tevékenységek, amelyek veszélyeztethetik az ivóvíz minőségét és mennyiségét, vagy amelyek a vízkitermelési folyamatot hátrányosan befolyásolhatják.**

Ennek értelmében minden olyan emberi tevékenység, amely szennyezőanyagok bejutásával vagy a vízbázis működésének zavarásával járhat, **tiltott**. A fürdés kifejezetten olyan tevékenységnek minősül, amely az ivóvízbázis biztonságát veszélyeztetheti, hiszen:

- **a fürdőzők által használt kozmetikumok, naptejek és egyéb vegyi anyagok** bejuthatnak a vízbe, és a partiszűrős kutak közelében ezek az anyagok közvetlenül érinthetik a vízbázist.
- **A nagyobb emberi jelenlét és az infrastruktúra kiépítése** megnöveli a szennyeződések bejutásának kockázatát, például a hulladék, mikroorganizmusok vagy más szennyező anyagok révén.
- **A parti ökoszisztéma sérülése és a talaj vízáteresztő képességének megváltozása** befolyásolhatja a víz természetes tisztulási folyamatát, amelyet a vízművek a szűrési folyamat során hasznosítanak.

A Korm. rendelet2 5. számú mellékletének 16. pontja pedig egyértelműen kimondja, hogy a vízbázis belső és külső védőövezetében a fürdés **nem engedélyezett**. Ez nemcsak a part menti fürdőzésre vonatkozik, hanem minden olyan vízhasználatra is, amely az ivóvíz minőségét potenciálisan veszélyeztetheti.

b) A Fővárosi Vízművek állásfoglalása

A szabadstrand kijelölésének lehetőségeivel kapcsolatban a **Fővárosi Vízművek Zrt. vezérigazgatóját is megkerestük**, hogy hivatalos állásfoglalást adjon a kérdésben. A vezérigazgató válaszában megerősítette, hogy a vonatkozó jogszabályok értelmében a **vízbázis védőterületén a fürdés tiltott tevékenység**, így egy fürdőhely kijelölése a területen **nem engedélyezhető**.

A Fővárosi Vízművek véleménye szerint a szabályozás célja, hogy biztosítsa az ivóvízforrások **hosszú távú védelmét**, és minimalizálja annak kockázatát, hogy emberi tevékenységek bármilyen módon befolyásolják a vízbázis állapotát. A fürdőzők jelenléte, az ehhez kapcsolódó infrastruktúra és az esetleges szennyeződések

egyaránt **komoly kockázatot jelentenek** az ivóvízellátás biztonságára.

A fentiek alapján egyértelműen kijelenthető, hogy a **Flottilla-öböltől északra elterülő partszakaszon fürdőhely kijelölése nem lehetséges**, mivel a terület a Fővárosi Vízművek partiszűrős vízbázisának védőövezetében található. A vonatkozó jogszabályok **kifejezetten tiltják** a fürdést ezeken a területeken, és a Fővárosi Vízművek állásfoglalása is megerősíti, hogy egy ilyen fejlesztés **ellentétes lenne a vízbázis védelmének alapelveivel**.

Ezért ezen a partszakaszon a fürdőhely kijelölésének lehetősége **teljes mértékben kizárt**, és a vizsgálatoknak olyan alternatív területekre kell irányulniuk, amelyek nem esnek vízbázis-védelmi korlátozás alá.

VII. Áramlási és mélységviszonyok hatása a fürdőhely kijelölésére

Egy természetes fürdőhely biztonságos kialakításához elengedhetetlen annak vizsgálata, hogy a folyó medrének mélysége és az áramlási viszonyok lehetővé teszik-e a fürdőzésre alkalmas partszakasz kijelölését. A Duna ezen a szakaszon **erősen változó vízmélységi és áramlási körülményekkel rendelkezik**, amelyek jelentős kockázatot jelenthetnek a fürdőzők számára.

A vonatkozó jogszabályok szerint a **Korm. rendelet1** egyértelműen meghatározza, hogy a **120 cm-nél nagyobb vízmélység már mélyvíznek számít**, amely különös figyelmet igényel a fürdőzők biztonsága szempontjából. Az újpesti Duna-szakasz mélység- és áramlási viszonyai azonban olyan tényezők, amelyek **jelentős kockázatot hordoznak**, különösen a kevésbé gyakorlott úszók számára.

a) A Duna mélységviszonyai és partformája

A Duna vízszintje folyamatosan változik az évszakok és az időjárási körülmények függvényében. **Kisvíz vagy alacsony vízállás esetén**, bizonyos partszakaszokon kialakulhatnak sekélyebb, fővenyes részek, azonban ezek a területek **nagyobb vízállás esetén jelentősen beszűkülnek vagy teljesen eltűnnek**. A fürdőhely kijelöléséhez a Korm. rendelet1 3. melléklet 1. és 2. pontja szerint **legalább 10 méter szélességű védőterületet kell kijelölni**, azonban az újpesti Duna-szakasz jelentős részén ez a feltétel **nem teljesül**.

A meder mélysége kisvíz vagy alacsony vízállás esetén is sok helyen meghaladja az 1,2 métert, ami azt jelenti, hogy egy kijelölt fürdőhelyen a fürdőzők **rövid idő alatt mélyvízbe kerülhetnek**, ami különösen veszélyes a gyerekek, idősebbek vagy gyengébb úszók számára. Emellett egyes szakaszokon **hirtelen mélyülő mederrészek is előfordulnak**, amelyek további veszélyforrást jelenthetnek.

b) A sodorvonal helyzete és az áramlási viszonyok

Az újpesti Duna-szakasz egyik sajátossága, hogy **a folyó sodorvonala jelentős hosszban a part közelében fut**. A sodorvonal az a terület, ahol a víz áramlása a legerősebb, és ahol a folyó mélysége jellemzően a legnagyobb. Ez azt jelenti, hogy **a part mentén is erős vízáramlások lehetnek**, különösen a fürdőhelyek szempontjából potenciálisan szöba jöhető területeken.

A Duna áramlása a fürdőzőkre nézve többféle kockázatot hordoz:

- **Erős vízáramlás:** a folyó sodrása könnyen elsodorhatja a kevésbé tapasztalt úszókat, akik gyorsan olyan mély területre kerülhetnek, ahonnan már nehéz biztonságosan visszatérni a partra.
- **Vízörvények és visszaforgók:** bizonyos szakaszokon az áramlás következtében helyi örvények alakulhatnak ki, amelyek váratlanul lefelé húzhatják a fürdőzőket. Ezek a jelenségek különösen veszélyesek lehetnek, mivel a felszínen gyakran alig észrevehetőek.
- **Hajóforgalom által keltett hullámzás:** az újpesti partszakaszon intenzív hajóforgalom zajlik, amely erőteljes hullámverést generálhat. Ezek a hullámok a sekélyebb partszakaszokon is váratlanul megnövelhetik a vízmélységet, és veszélyeztethetik a fürdőzők biztonságát.

VIII. Biztonsági szempontok és következtetés

Egy fürdőhely biztonságának elsődleges feltétele, hogy a vízmozgás és a vízmélység **kiszámítható és ellenőrizhető legyen**. Az újpesti Duna-szakasz áramlási és mélységviszonyai azonban ezt nem biztosítják, mivel a folyómeder mély és változékony, a sodorvonal a part közelében helyezkedik el, és az erős áramlatok potenciális veszélyt jelentenek.

Mindezek alapján **az áramlási és mélységviszonyok miatt az újpesti Duna-szakasz újpesti részén nem lehet biztonságos fürdőhelyet kijelölni**. A sodrás erőssége és a gyorsan mélyülő mederszakaszok

különösen veszélyessé teszik a fürdőzést, ami mind a jogszabályi előírások, mind a gyakorlati biztonsági szempontok alapján **komoly akadályt jelent** egy esetleges szabadstrand kialakításával kapcsolatban.

IX. Tulajdonviszonyok és tulajdonjogi kérdések

Egy természetes fürdőhely kijelölése nemcsak környezeti és biztonsági szempontok figyelembevételét igényli, hanem jogi és tulajdonjogi kérdéseket is felvet. A Duna-parti területek használatának egyik **legnagyobb akadálya az összetett tulajdonosi szerkezet**, amely jelentősen megnehezíti egy fürdőhely kialakításának lehetőségét.

a) A Duna-part tulajdonosi összetétele

Az újpesti Duna-part egy **részben állami, részben fővárosi, önkormányzati és magántulajdonban lévő területekből álló mozaikos szerkezet**, amelyben az egyes tulajdonosok jogai és kötelezettségei eltérnek. A következő főbb tulajdonosi kategóriák különböztethetők meg:

- **Fővárosi Önkormányzat tulajdona:** a természetvédelmi oltalom alatt álló területek nagy része **árterület**, amely a Fővárosi Önkormányzat kezelésében van. Ez a tulajdonosi helyzet önmagában is problémát jelent, hiszen az árterületek **nem alkalmasak állandó infrastruktúra kiépítésére**, és a főváros döntése nélkül fürdőhely nem jelölhető ki rajtuk.
- **Újpest Önkormányzatának tulajdona:** az újpesti Duna-parton az önkormányzat **rendkívül csekély területtel rendelkezik**, mindössze az Üdülő sor mentén található egy kisebb terület az önkormányzat tulajdonában. Ez azt jelenti, hogy a kerület saját hatáskörben nem tud jelentősebb fürdőhelyet kialakítani, mivel nincs ehhez elegendő közvetlen tulajdona.
- **Magántulajdon:** az újpesti partszakasz legnagyobb része **magántulajdonban van**, amely rendkívül nehézkessé teszi a fejlesztéseket. Egy fürdőhely kijelölése magánterületen kizárólag a tulajdonosok beleegyezésével, hosszadalmas egyeztetések után történhet meg. Emellett a **magántulajdonosok saját fejlesztési elképzelései is korlátozhatják a közösségi célú fürdőhely kialakítását**, hiszen egyes területeken rekreációs vagy ipari célú hasznosítás zajlik.
- **Honvédség és a Fővárosi Vízművek területei:** a Duna-part bizonyos szakaszain **katonai és vízbázis-védelmi célú területek** találhatóak, amelyek a Honvédség, illetve a Fővárosi Vízművek kezelésében állnak. Ezek a területek stratégiai jelentőséggel bírnak, ezért a fürdőhelyek kialakítása itt **gyakorlatilag kizárt**, mivel a védelmi és ivóvízbázis-védelmi előírások ezt egyértelműen tiltják.
- **Állami tulajdon – Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság kezelésében lévő területek:** az **Északi összekötő hídnál lévő Büdös-öböl környéki területek** a Magyar Állam tulajdonában vannak, de hosszú távra bérbe adták őket. Ez azt jelenti, hogy bár papíron állami tulajdonról van szó, a gyakorlatban a bérlők jogai érvényesülnek.

b) A tulajdonosi szerkezet hatása a fürdőhely kijelölésére

Kijelenthető, hogy az újpesti Duna partszakasz egyetlen jelentősebb összefüggő területe sincs olyan önkormányzati vagy állami kezelésben, amely teljes mértékben alkalmas lenne a fürdőzés céljára. A legfontosabb akadályok a következők:

- **nem áll rendelkezésre közvetlenül fürdőhely kialakítására alkalmas önkormányzati terület**, így a projekt megvalósítása külső engedélyezési folyamatoktól függene.

- **A fővárosi és állami tulajdonú árterületeken való fürdőhely-létesítés jogilag és környezetvédelmi szempontokat is figyelembe véve gyakorlatilag megvalósíthatatlan lenne** (lásd fentebb).
- **A magántulajdonosokkal való megegyezés bizonytalan és hosszadalmas folyamat lenne, és sok esetben valószínűleg ellenállásba ütközne.**
- **A honvédségi és vízbázis-védelmi területeken a jogszabályok tiltják a fürdőzéshez szükséges infrastruktúra kialakítását** (lásd fentebb).

A tulajdonviszonyok vizsgálata alapján megállapítható, hogy **az újpesti Duna-part egyik részén sem áll rendelkezésre olyan, közvetlenül kijelölhető szabadstrandi terület, amely megfelelne a jogszabályi kritériumoknak.**

X. Összegzés

A fürdőhely kijelölésének lehetőségeit vizsgáló tanulmány egyértelművé tette, hogy **az újpesti Duna-szakasz jelenlegi szabályozási, környezeti és tulajdonjogi adottságai nem teszik lehetővé egy szabadstrand kialakítását.** A vizsgálat során részletesen elemeztük azokat a tényezőket, amelyek meghatározzák egy ilyen fürdőhely létrehozásának lehetőségét, és arra a következtetésre jutottunk, hogy a jelenlegi környezetben **nincs olyan partszakasz, amely minden szükséges feltételnek megfelelne.**

A szabályozási környezet már önmagában is **komoly korlátokat szab** egy fürdőhely kijelölésének. A természetes fürdőhelyekkel szemben támasztott **vízminőségi-, biztonsági- és infrastruktúra-követelmények** az újpesti Duna-szakaszon **nem teljesíthetők.** A fürdés szempontjából leginkább szóba jöhető területek esetében az **Észak-Pesti Szennyvíztisztító Telep kibocsátása, a hajózási veszteglőhelyek közelsége, a vízbázis-védelmi előírások, valamint az áramlási és mélységviszonyok** olyan tényezők, amelyek egyértelműen kizárják a fürdőzés biztonságos lehetőségét.

A környezeti adottságok szintén **számos korlátozást** jelentenek. A **Palotai-sziget természetvédelmi oltalma** miatt egyes partszakaszokon **kizárt bármilyen fürdőhely létesítése,** míg a **Fővárosi Vízművek partiszűrésű vízbázisa** környezetében a jogszabályok **kifejezetten tiltják a fürdőhelyek kijelölését.**

A fürdőhely működtetéséhez szükséges infrastruktúra biztosítása is **jelentős kihívásokkal járna.** A jogszabályi előírások értelmében **megfelelő méretű pihenőterület, ivóvízellátás, illemhelyek, öltözők és parkolók biztosítása** kötelező, azonban az újpesti Duna-part **nem rendelkezik olyan közművesített területekkel,** ahol ezek megvalósíthatók lennének.

Végül, a tulajdonviszonyok vizsgálata is azt mutatta, hogy a partszakasz nagy része **magántulajdonban vagy állami kezelésben van,** miközben Újpest Önkormányzata **csak egy kis területtel rendelkezik,** emellett bizonyos területeken – például a honvédségi vagy vízbázis-védelmi zónákban – jogilag eleve kizárt a fürdőzés lehetősége.

Konklúzió

A jelen tanulmány célja az volt, hogy **átfogó képet adjon a szabadstrand kijelölésének lehetőségeiről,** és egyértelmű választ adjon arra, hogy az újpesti Duna-szakaszon **létesíthető-e** fürdőhely a hatályos jogszabályok, a természeti adottságok és a tulajdonviszonyok figyelembevételével. A vizsgálat eredményei alapján **egyértelműen kijelenthető, hogy a jelenlegi feltételek mellett ez nem kivitelezhető.**

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének, a Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 22/2019. (X. 30.) önkormányzati rendelete 1. melléklet 4. fejezet 4.10. pontja szerint a Városüzemeltetési és Városfejlesztési Bizottság gyakorolja a Képviselő-testület által a Bizottságra ruházott egyéb hatásköröket és döntési jogosultságokat.

A fentiek alapján kérem a Tisztelt Bizottságtól az újpesti szabadstrand lehetőségeinek vizsgálatáról szóló tájékoztató tudomásulvételét.

A határozati javaslat elfogadásához **egyszerű többség** szükséges.

Határozati javaslat:

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testülete Városüzemeltetési és Városfejlesztési Bizottságának .../2025. (II.27.) határozata az újpesti szabadstrand létesítésének lehetőségeiről szóló tájékoztatóval kapcsolatban

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének Városüzemeltetési és Városfejlesztési Bizottsága úgy dönt, hogy az előterjesztésben foglalt tájékoztatást tudomásul veszi.

Felelős: Polgármester a feladatkörrel rendelkező alpolgármester útján

Határidő: azonnal

Kelt Budapesten, a digitális aláírás szerinti időpontban

Déri Tibor
alpolgármester